

Budowa gam krzyżkowych i bemolowych

Gamy krzyżkowe:

Jeżeli według schematu skali dur naturalnej zbudujemy kolejną gamę rozpoczynając jej budowę od V stopnia gamy poprzedniej, otrzymamy gamę zawierającą jeden krzyżyk (podwyższenie dźwięku o półton) więcej. Prześledźmy to na poniższym przykładzie:

Gama C-dur = C, D, E, F, G, A, H, C. Piątym stopniem tej gamy jest dźwięk G, więc budujemy od tego dźwięku gamę G-dur naturalną, posługując się schematem gamy dur naturalnej: G, (dwa półtony dalej jest:) A, (dwa półtony dalej jest:) H, (jeden półton dalej jest:) C, (dwa półtony dalej jest:) D, (dwa półtony dalej jest:) E, (dwa półtony dalej jest:) Fis, (jeden półton dalej jest:) G. Jak widać otrzymaliśmy gamę różniącą się od gamy poprzedniej (C-dur) jednym krzyżykiem – mianowicie Fis. Budując kolejną gamę, odnajdujemy V stopień poprzedniej gamy (w G-dur jest to dźwięk D) i od niego tworzymy gamę dur naturalną: D-dur: D, E, Fis, G, A, H, Cis, D. Jak widać każda kolejna gama ma o jeden krzyżyk więcej.

Gamy bemolowe:

Jeżeli według schematu skali dur naturalnej zbudujemy kolejną gamę rozpoczynając jej budowę od IV stopnia gamy poprzedniej (lub V stopnia, ale licząc od w dół od stopnia VIII), otrzymamy gamę zawierającą jeden bemol (obniżenie dźwięku o półton) więcej. Prześledźmy to na poniższym przykładzie:

Gama C-dur = C, D, E, F, G, A, H, C. Czwartym stopniem tej gamy jest dźwięk F, więc budujemy od tego dźwięku gamę F-dur naturalną, posługując się schematem gamy dur naturalnej: F, (dwa półtony dalej jest:) G, (dwa półtony dalej jest:) A, (jeden półton dalej jest:) B (czyli obniżone o półton H), (dwa półtony dalej jest:) C, (dwa półtony dalej jest:) D, (dwa półtony dalej jest:) E, (jeden półton dalej jest:) F. Jak widać otrzymaliśmy gamę różniącą się od gamy poprzedniej (C-dur) jednym bemolem – mianowicie B. Budując kolejną gamę, odnajdujemy IV stopień poprzedniej gamy (w F-dur jest to dźwięk B, czyli obniżone o półton H) i od niego tworzymy gamę dur naturalną: B-dur: B, C, D, Es, F, G, A, B. Jak widać każda kolejna gama ma o jeden bemol więcej.

W praktyce muzycznej gamy krzyżkowe i bemolowe buduje się do 6 sześciu znaków przykluczowych (krzyżyków lub bemoli)

Wszystkie gamy krzyżkowe i bemolowe (wraz z ich paralelami mollowymi) zostały przedstawione poniżej:

Gama C–dur: c d e f g a h c = a–moll: a h c d e f g a

Gamy krzyżkowe:

G–dur: g a h c d e fis g = e–moll: e fis g a h c d e

D–dur: d e fis g a h cis d = h–moll: h cis d e fis g a h

A–dur: a h cis d e fis gis a = fis–moll: fis gis a h cis d e fis

E–dur: e fis gis a h cis dis e = cis–moll: cis dis e fis gis a h cis

H–dur: h cis dis e fis gis ais h = gis–moll: gis ais h cis dis e fis gis

Fis–dur: fis gis ais h cis dis eis fis = dis–moll: dis eis fis gis ais h cis dis

Gamy bemolowe:

F–dur: f g a b c d e f = d–moll: d e f g a b c d

B–dur: b c d es f g a b = g–moll: g a b c d es f g

Es–dur: es f g as b c d es = c–moll: c d es f g as b c

As–dur: as b c des es f g as = f–moll: f g as b c des es f

Des–dur: des es f ges as b c des = b–moll: b c des es f ges as b

Ges–dur: ges as b ces des es f ges = es–moll: es f ges as b ces des f ges

Aby zagrać dowolną gamę krzyżkową lub bemolową należy, odnaleźć na gitarze dźwięk będący nazwą wybranej gamy, a następnie zagrać tę gamę, stosując opalcowanie poznane na lekcji dotyczącej budowy skali dur naturalnej.

Celem jest tutaj znajomość i umiejętność gry każdej gamy dur i moll naturalnej we wszystkich pozycjach gitary po trzy dźwięki na każdej ze strun!!!